

АНТРОПОГЕННА ЕВТРОФІКАЦІЯ

пов'язане з діяльністю людини підвищення рівня трофії водойм, що виникає в результаті надлишкового надходження органічних речовин та біогенів (N, P)

характерний комплекс змін екосистеми:

- погіршення кисневого режиму
- виникнення та підсилення контрастності пошарового розподілення біохімічних процесів
- підвищення швидкості новоутворення органіки - продукція перевищує деструкцію

**експеримент зі
штучної
евтрофікації озера**

АНТРОПОГЕННА ЕВТРОФІКАЦІЯ: ПРИЧИНИ

комунальні стоки:
від 1 особи
надходить

- фосфору 4...5 г/добу
- азоту 8...10 г/добу

мінімальна
площа
водойми
5 тис.м²/ос.

атмосферний пил

- до 10 кг/рік
азоту

рекреаційне
використання водойм:
з 1 людиною вноситься

- фосфору 75 мг
- азоту 695 мг

максимальне
добове
навантаження
50...100 ос/га

сільськогосподарська
діяльність

- 10...25% азоту і 1...5%
фосфору, що вносяться
у ґрунт, потрапляють
до водойм

АНТРОПОГЕННА ЕВТРОФІКАЦІЯ: ПРИЧИНИ

зміна гідрологічного режиму:

- падіння рівня
- зниження турбулентності
перемішування
- зарегулювання стоку річок

о.Севан

Експеримент: зміна гідрологічного режиму, що призвела до евтрофікації

о.Севан (Вірменія)

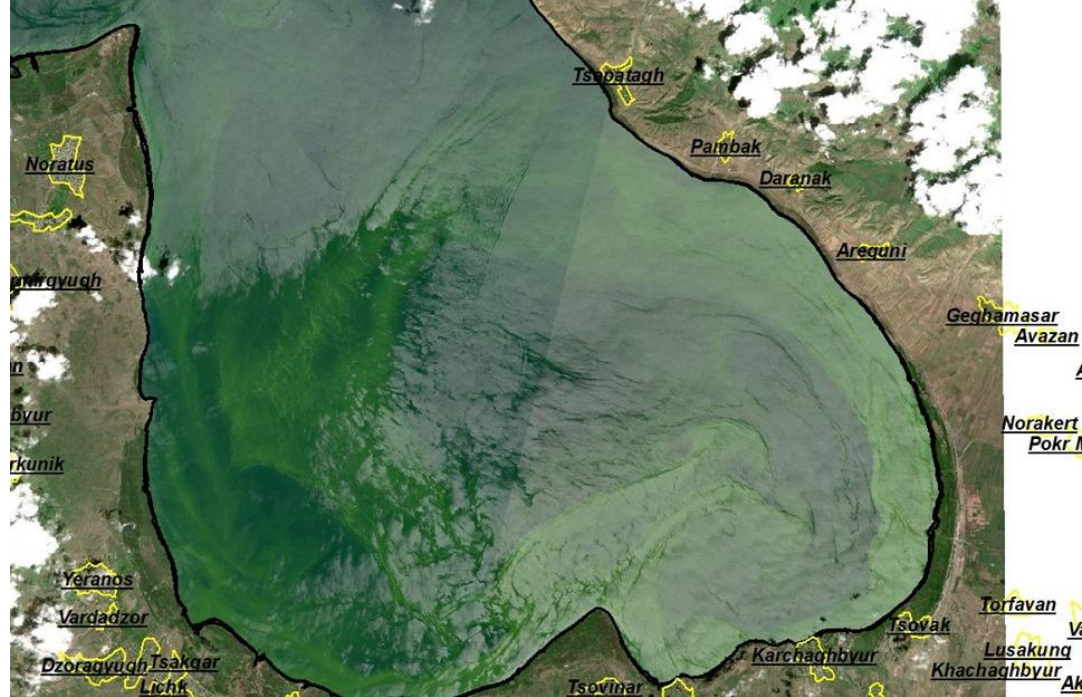

Радянськими вченими було підраховано, що з кожних 20-ти л води, що впадають до Севану, витікає тільки 1 л, інші ж 19 випаровуються.

У 30-х роках ХХ ст. почалася реалізація проекту, за яким протягом 50 років площа дзеркала повинна була зменшитися в 5 разів, а рівень впасти на 55 метрів.

Планувалося використати землю, що звільниться, під лісопосадки, а воду, що витікає - для зрошення Араратській долини і вироблення електроенергії

Рівень води знижено на 20 м
до 2003 р.
Наслідки - цвітіння, застій
води, збільшення вмісту
органічних речовин у 20 разів
Проект визнано невдалим.
Прийнято рішення відновити
рівень води на 6 м

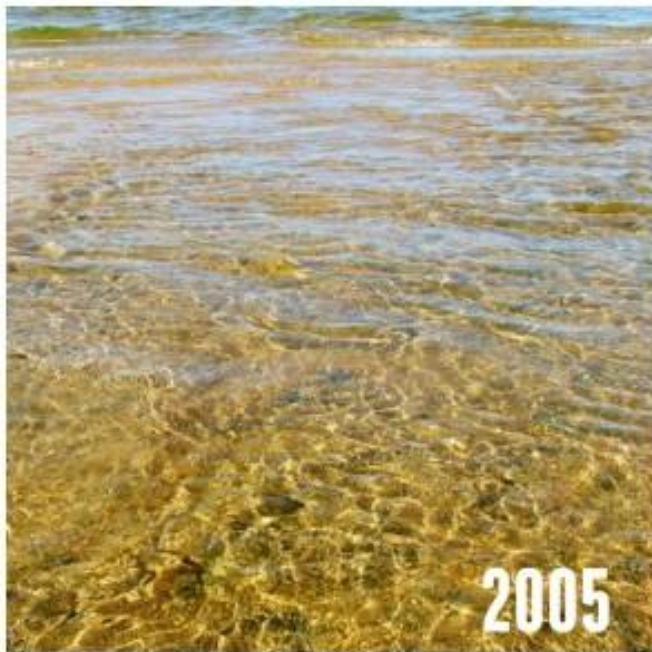

оз. Севан
вигляд із космосу 2019 р.
[https://regnum.ru/news/
polit/2666168.html](https://regnum.ru/news/polit/2666168.html)

АНТРОПОГЕННА ЕВТРОФІКАЦІЯ: НАСЛІДКИ

- погіршення якості води (запахи, присмаки, токсини)
- літній дефіцит кисню (анаеробні процеси)
- ускладнення переробки води (засмічення фільтрів)
- погіршення умов реаерації (відмерлі ціанобактерії спливають, вкривають поверхню «килимом»)
- погіршення можливостей рекреаційного використання (загнивання водоростей у берега)

о.Байкал

АНТРОПОГЕННА ТЕРМОФІКАЦІЯ

Південно-Українська АЕС

зміна температурного режиму водойми, що викликається надходженням нагрітих вод з пром підприємств та теплових електростанцій

Наслідки:

- прискорення кругообігу речовин в екосистемі, зокрема, первинного продукування
- сприяння евтрофікації
- зміна біоценозу - температурний, сольовий, гідравлічний шок
- зрушення в структурі та функціях екосистеми в небажаному напрямку
- ❖ розширення перспектив розвитку аквакультури